

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 18. 6. 2015

Číslo: Ročník 25 (2015), Číslo 2

Sekce: Nové trendy

Název článku: Malé nahlédnutí do pravidel RDA

Autor: Blanka Bayerová

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20150216>

Malé nahlédnutí do pravidel RDA

Blanka Bayerová

Nová katalogizační pravidla RDA (Resource Description and Access) vznikla jako nástupce dosavadních nejrozšířenějších pravidel AACR2R. Vývoj nových pravidel probíhal od roku 2005 a jejich definitivní verze byla publikována v roce 2010. Od roku 2013 podle RDA katalogizují tři největší knihovny v USA (Library of Congress, National Agricultural Library a National Library of Medicine). Postupně se k jejich používání připojují další země včetně České republiky, kde byl termín přechodu na nová pravidla RDA stanoven na 1. duben 2015 a později upraven na 1. květen 2015.

Pravidla RDA byla sice od počátku koncipována jako kompatibilní s AACR2, ale vycházejí především z modelů FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) a FRAD (Functional Requirements for Authority Data) a tomu odpovídá i jejich struktura. Oproti AACR2 obsahují RDA mnohem více tzv. alternativních (volitelných) pravidel. V praxi to znamená, že pro zachování jednotnosti v katalogizaci by si katalogizační agentury měly určit, která volitelná pravidla budou platit. Interpunkce není součástí pravidel, nová pravidla pouze určují údaje, které se budou zapisovat, a jejich formu. Pro praxi zůstává k oddělení jednotlivých údajů zachována dosavadní interpunkce ISBD.

Nová katalogizační pravidla přinášejí značné změny v bibliografickém popisu dokumentů. V záznamech popsanych podle RDA se setkáme nejen s jinou podobou některých údajů, ale i s jinými poli a podpoli, než jaká se používala v záznamech podle AACR2. Změnou, která se týká všech částí záznamu, je zápis bibliografických údajů přesně tak, jak se vyskytují na popisovaném zdroji, tj. žádné zkracování slov, opravy nepřesností a chyb tisku, výpustky, nahrazování slovních vyjádření číslicemi.

Zásadní odlišností v nových pravidlech je popis druhu dokumentu. Dřívější označení jediným slovním výrazem (např. kartografický dokument) je nahrazeno třemi hledisky popisu – typ obsahu, typ média a typ nosiče.

Další výraznou změnou je rozšíření „nakladatelských údajů“. V pravidlech RDA jsou tyto údaje rozděleny do samostatných kategorií, je oddělený zápis údajů pro vytvoření díla, vydání, distribuci, výrobu a datum copyrightu.

Velká změna přichází v údajích o odpovědnosti: na rozdíl od AACR2 již není omezen počet přímých autorů uváděných v záznamu. V nových pravidlech končí „pravidlo tří“ a v bibliografickém záznamu budou zapsáni všichni autoři uvedení na hlavním prameni popisu (u tištěných monografií na titulní stránce).

Více informací o pravidlech RDA a podrobnější průběžně aktualizované informace ke katalogizaci jsou dostupné na stránkách Národní knihovny ČR. Pro knihovny Královéhradeckého kraje proběhla ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové dvě školení k pravidlům RDA, která byla doplněna i o informace týkající se Souborného katalogu.

V případě jakýchkoliv dotazů ke katalogizaci v RDA se můžete obracet na vedoucí oddělení jmenné katalogizace Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové paní Blanku Bayerovou.

Zdroje:

LICHTENBERGOVÁ, Edita, Marie BALÍKOVÁ, Ludmila BENEŠOVÁ, Jarmila PŘIBYLOVÁ a Jaroslava SVOBODOVÁ. 2015. *Katalogizace podle RDA ve formátu MARC 21 - tištěné a elektronické monografie - katalogizace na úrovni minimálního/doporučeného záznamu* [online]. Praha: Národní knihovna [cit. 2015-05-13].

Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/katalogizace-podle-rda-ve-formatu-marc-21-tistene-a-elektronicke-monografie-katalogizace-na-urovni-minimalniho-doporučeného-zaznamu>

RDA. *Národní knihovna České republiky* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z:

<https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda>

Kontakt na autorku: blanka.bayerova@svkhk.cz

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz